

Verklaring inzake de Beleggingsbeginselen

1. Inleiding

Deze verklaring inzake beleggingsbeginselen (hierna: verklaring) geeft op beknopte wijze de hoofdlijnen en uitgangspunten weer van het beleggingsbeleid van de Stichting Pensioenfonds Provisum (het fonds).

2. Doelstelling van het beleggingsbeleid

Het fonds belegt en beheert het pensioenvermogen in het belang van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden van het fonds. De doelstelling van het beleggingsbeleid is er op gericht om een bijdrage te leveren aan de koopkrachtambitie zoals genoemd in de visie van het fonds. Met het beleggingsbeleid wordt beoogd om een lange termijn rendement te behalen dat minimaal gelijk is aan de rente die bij de berekeningen van de technische voorziening in aanmerking is genomen. Daarboven wordt gestreefd naar een additioneel rendement om alle pensioenen, waarvoor geen indexatiegarantie tot 3% geldt, jaarlijks te kunnen verhogen met de prijsindex. Dit alles rekening houdend met de door het bestuur vastgestelde risiconormen.

3. Organisatie en risicobeheerprocedures

3.1 Organisatie en uitbesteding

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het fonds, inclusief het gehele beleggingsproces en ziet er op toe dat het vermogen van het fonds op een solide wijze wordt belegd. Het bestuur heeft aan de vermogensbeheerder de opdracht gegeven om binnen de vastgestelde grenzen het strategische en operationele beleggingsbeleid uit te voeren.

De uitbesteding van deze werkzaamheden vindt plaats volgens het door het fonds vastgestelde uitbestedingsbeleid. Het bestuur blijft, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk voor het beleggingsproces. Het bestuur wordt daarin ondersteund door de beleggingscommissie die door het bestuur is gemandateerd om op een aantal omschreven onderdelen van het beleggings- en risicomangementbeleid zelf besluiten te nemen.

3.2 Kosten

Het bestuur ziet er op toe dat de kosten van het beleggingsbeleid redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegd vermogen.

3.3 Scheiding van belangen

Het pensioenfonds treft maatregelen om te voorkomen dat er sprake is van belangenverstremgeling of tegenstrijdige belangen van aan het fonds verbonden personen. De verbonden personen zijn gehouden een gedragscode na te leven. Op de naleving van de gedragscode wordt toegezien door de vervuller van de sleutelfunctie compliance.

3.4 Deskundigheid

Het fonds zorgt er voor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de juiste deskundigheid die vereist is voor:

- een optimaal beleggingsresultaat;
- een correct beheer van de beleggingen;
- een goede beheersing van de aan de beleggingen verbonden risico's.

4. Uitvoering

4.1. Prudent person

Bij de vaststelling en de uitvoering van het beleggingsbeleid staat de prudent person regel (art. 135 PW en art. 13 e.a. Besluit FTK) centraal. De prudent person regel heeft de volgende uitgangspunten:

1. Het fonds stelt voor de langere termijn een strategisch beleggingsbeleid vast dat aansluit op de doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het fonds en is gebaseerd op gedegen onderzoek.
2. Het strategisch beleid bevat in ieder geval een beschrijving van de beleggingsdoelstelling, de samenstelling van de beleggingsportefeuille en de mate waarin van de beoogde beleggingsportefeuille kan worden afgeweken.
3. Het fonds stelt een beleggingscyclus vast op grond waarvan het strategisch beleggingsbeleid en de uitvoering periodiek worden geëvalueerd en herbeoordeeld.
4. De activa worden zodanig belegd dat de kwaliteit, veiligheid en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd en het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden dienen.
5. De activa die ter dekking van de technische voorziening worden aangehouden, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen.
6. Er wordt niet belegd in bijdragende ondernemingen.
7. De activa worden hoofdzakelijk belegd op gereguleerde markten.
8. De beleggingen worden gewaardeerd op marktwaardering.

Op grond van deze uitgangspunten wordt op voorhand geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uitgesloten. In algemene zin zal het fonds zich verzetten tegen iedere vorm van beleggingsdwang en beleggingsrestrictie die niet op enige wet- en regelgeving en algemeen aanvaarde maatschappelijk beginselen is gebaseerd; dit doet afbreuk aan een optimaal risico- en rendementsprofiel. Uiteraard houdt het fonds bij het beleggen wel rekening met haar beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen (zie ook hoofdstuk 6).

4.2. Beleggingsbeleid

Het fonds realiseert het beleggingsbeleid door middel van een gestructureerd beleggingsproces met inschakeling van één of meer beleggingsdeskundigen. Alle procedures en voorwaarden die bij de uitvoering van het beleggingsproces in acht moeten worden genomen, zijn vastgelegd in een afzonderlijk document: "het Beleggingsbeleid". Het strategische (meerjarige) Beleggingsbeleid wordt door het bestuur voor drie jaar vastgesteld en is gebaseerd op de Asset Liability Studie (ALM-studie).

Jaarlijks worden de uitgangspunten van de ALM-studie getoetst en de resultaten tussentijds geëvalueerd. Indien de uitgangspunten of de resultaten van de jaarlijkse

toetsing van de ALM-studie hiertoe nopen, kan het strategische Beleggingsbeleid tussentijds aangepast worden.

Gezien het lange termijn karakter van de verplichtingen dient het Pensioenfonds zich bij het formuleren van haar beleggingsstrategie primair te richten op de lange termijn. Er wordt geen tactisch beleid gevoerd. De beleggingsstrategie wordt ontwikkeld en vastgesteld op basis van zowel kwantitatieve als kwalitatieve factoren.

4.3. Waardering

De te beleggen gelden zijn verdeeld over de diverse beleggingscategorieën zoals aandelen, obligaties en onroerend goed. De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele marktwaarde. Uit het oogpunt van risicobeheersing zal elke direct gehouden onroerende zaak in de portefeuille eenmaal per jaar extern worden getaxeerd door een deskundige externe partij in overeenstemming met de geldende richtlijnen. Het bestuur beoordeelt elke belegging op basis van risico- en rendementsoverwegingen, MVB-aspecten en het totale effect op de beleggingsportefeuille in samenhang met de totale verplichtingenstructuur.

4.4. Strategisch beleggingsbeleid

Het uitgangspunt van het strategisch beleggingsbeleid is de relatie tussen de bezittingen en de verplichtingen van het fonds. Het strategisch plan bevat de belangrijkste beleggingskeuzes die gemaakt worden:

1. de gewenste vermogenssamenstelling naar beleggingscategorieën. Het risicoprofiel van deze vermogenssamenstelling wordt geanalyseerd in samenhang met de rechten en verplichtingen van het fonds, zowel op korte als op lange termijn;
2. de herbalanceringsgrenzen van individuele beleggingscategorieën;
3. de rendementsdoelstelling per beleggingscategorie, tot uitdrukking gebracht in een of meer vergelijkingsmaatstaven ("benchmarks");
4. het strategisch rente afdekkingsbeleid van de verplichtingen;
5. het strategisch valutabeleid.

4.5. Risicoprofiel

Het risicoprofiel van het fonds wordt bepaald door de risicohouding en is uitgewerkt in de strategische assetmix en de mate waarin risico's worden afgedekt. De mate waarin risico wordt genomen wordt onder andere begrensd door de bandbreedte van het vereist eigen vermogen (VEV).

Op grond van de in 2021 uitgevoerde ALM-studie geldt de volgende strategische beleggingsmix:

Beleggingscategorie	Strategische mix	Herbalanceringsgrenzen	
		Bovengrens	Ondergrens
<i>Matching portefeuille</i>			
Obligaties matching	50,0	54,0	46,0
<i>Return portefeuille</i>			
Hypotheek	5,0	6,0	4,0
Emerging markets obligaties	5,0	6,0	4,0
Aandelen	30,0	34,0	26,0
Onroerend Goed	10,0	12,0	8,0

Vanwege het ontbreken van tactisch beleid heeft de vermogensbeheerder geen mogelijkheid meer om additioneel rendement te realiseren door tactische positioneringen in te nemen. Door marktbevingen zullen er echter altijd afwijkingen zijn in de daadwerkelijk aangehouden portefeuille. Om deze afwijkingen ten opzichte van de strategische allocatie beperkt te houden, zijn er bandbreedtes (herbalanceringsgrenzen) vastgesteld. Met de vermogensbeheerder zijn afspraken gemaakt over herbalancing in het geval dat een bandbreedte wordt overschreden.

4.6. Uitvoering van het beleggingsbeleid

In verband met schaalvoordelen, de benodigde beleggingsdeskundigheid en flexibiliteit heeft het fonds de uitvoering van het beleggingsbeleid en -administratie uitbesteed aan Anthos Fund & Asset Management B.V., AFAM. Hieraan ligt een overeenkomst ten grondslag waarbij alle aspecten van het uitbestedingsbeleid van het fonds in aanmerking zijn genomen. Periodiek evalueert het bestuur de prestaties van AFAM op basis van een gestructureerd proces en objectieve criteria. AFAM is fiduciaire externe vermogensbeheerder en treedt niet op als operationeel vermogensbeheerder, met uitzondering van het beheer van de liquide middelen, rentehedge, vreemde valuta's en (semi-) staatsobligaties van een beperkt aantal Eurolanden. AFAM is gemandateerd om externe vermogensbeheerders te selecteren met in achtneming van strikte selectieprocedures.

Vanaf 2021 heeft AFAM de back- en midoffice uitbesteed aan Caceis. AFAM en de beleggingscommissie bewaken de uitvoering van back- en midoffice door Caceis. De beleggingscommissie en het bestuur zien er op toe dat de uitvoering van het beleggingsbeleid door AFAM plaatsvindt binnen de normen, bandbreedtes en uitgangspunten van het Beleggingsbeleid. Caceis is verantwoordelijk voor de financiële afwikkeling van het uitgevoerde beleggingsbeleid en de controle op de aansluiting van de financiële administratie met de custody administratie en opgaven van derde vermogensbeheerders. AFAM draagt zorg voor de tijdige aanlevering van relevante en correcte managementinformatie, als ook van alle informatie ten behoeve van de externe verslaggeving.

5. Risicobeheerprocedures

Het fonds geeft op integrale wijze inhoud aan het financiële en risicobeleid van het fonds. Er bestaat een functioneel onderscheid tussen sturing (ex-ante risicomanagement), risk control en (intern) toezicht. Het risicomanagement van het vermogensbeheer bestaat uit de identificatie, meting en beheersing van financiële en niet financiële risico's vanuit verschillende invalshoeken. Financiële risico's kunnen worden onderverdeeld in rente-, inflatie-, valuta-, markt-, krediet- en liquiditeitsrisico. De verschillende financiële risico's worden periodiek gerapporteerd aan de Beleggingscommissie en het bestuur. Bij de niet-financiële risico's kan gedacht worden aan o.a.: operationele risico's, uitbestedingsrisico's, integriteitsrisico's en juridische risico's. Deze worden gerapporteerd aan de verantwoordelijke commissies en het bestuur.

Voor de analyse van de financiële en niet-financiële risico's is een risk controlmatrix ontwikkeld. Hierin zijn de risico's in categorieën onderverdeeld met een inschatting van het inherente netto (na het nemen van beheersmaatregelen) risico in termen van impact en waarschijnlijkheid.

5.1. Toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico's

De beleggingen, het beheer van de beleggingen en de beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's geschieden met inachtneming van de vastgestelde

doelstellingen en restricties omtrent het operationele beleggingsbeleid. Voor de beheersing van operationele risico's zijn meerdere maatregelen geïmplementeerd, waaronder bevoegdheidsregelingen, uitwijkbeleid en incidentenmanagement.

5.2. Risicohouding

De doelstelling van het beleggingsbeleid is er op gericht om een bijdrage te leveren aan de realisatie van de missie en visie van het fonds. Met dit beleid wordt beoogd om een lange termijn rendement te behalen dat minimaal gelijk is aan de rente die bij de berekeningen van de technische voorziening in aanmerking is genomen. Daarboven wordt gestreefd naar een additioneel rendement om de ambitie, het jaarlijks indexeren van de opgebouwde rechten en ingegane pensioenen met de prijsindex, te halen. Om deze ambitie met een bepaalde mate van zekerheid te halen, accepteert het bestuur dat het pensioenfonds bepaalde risico's loopt. Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk. Voor het nastreven van de ambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico's te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.

Het bestuur heeft in overleg met sociale partners en fondsorganen deze doelstelling nader gecompleteerd met een daarbij in acht te nemen risicohouding. Deze omvat:

- de wijze van vaststellen van risiconormen op de korte termijn in de vorm van een bandbreedte voor het vereist eigen vermogen (VEV);
- een set risiconormen voor solvabiliteit, koopkracht en premie voor de (middel)lange termijn (5-15 jaar) die door een ALM-studie worden getoetst; en
- een risiconorm voor de lange termijn in de vorm van verwacht pensioenresultaat en de mogelijke afwijking daarvan. Toetsing hiervan vindt plaats door de jaarlijkse haalbaarheidstoets.

6. Beleggingsprincipes

Het fonds heeft een aantal beleggingsprincipes die de leidraad vormen voor het opstellen en implementeren van het strategisch en tactisch beleggingsbeleid. Het is noodzakelijk de principes regelmatig te bespreken en zo nodig te herzien, zodat verzekerd wordt dat wijzigende marktomstandigheden en inzichten van het bestuur hierin zijn weerspiegeld. Deze beleggingsprincipes zijn vastgelegd in het Beleggingsbeleid.

7. Verantwoord beleggen

Provisum, als belegger, en zijn vermogensbeheerder zijn zich ervan bewust dat zij een verantwoordelijke rol hebben in de maatschappij. In het Maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid heeft Provisum verwoord hoe het bij het beleggen rekening houdt met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Het beleid is terug te vinden op de website van het pensioenfonds (www.provisum.nl).

8. Rapportage en verantwoording

AFAM brengt iedere maand en ieder kwartaal verslag uit aan het bestuur over de wijze waarop het Beleggingsbeleid wordt uitgevoerd en over de behaalde beleggingsresultaten. Ieder kwartaal geeft AFAM een uitgebreide presentatie in de vergadering van de beleggingscommissie op de hiervoor genoemde rapportages. Het bestuur legt ieder jaar in de jaarrekening, het jaarverslag en de rapportage inzake maatschappelijk verantwoord beleggen verantwoording af over het door haar gevoerde beheer van het pensioenvermogen en geeft inzicht in de financiële toestand van het fonds.

9. Beschikbare premieregeling

Naast een uitkeringsovereenkomst voert het fonds ook een beschikbare premieregeling uit. De beleggingen daarvan zijn geheel anders georganiseerd dan die voor de andere pensioenregelingen. De beleggingen vinden plaats bij ABN AMRO Pension Services op een rekening die op naam van de deelnemer is gesteld. ABN AMRO Pension Services verzorgt de uitvoering van de beleggingen. Robeco verzorgt de advisering ten aanzien van de beleggingen. Toch speelt het fonds ook hier een belangrijke rol: het fonds heeft namelijk een zorgplicht ten aanzien van de beleggingen van zijn deelnemers. In dat kader zorgt het fonds ervoor dat:

- een deelnemer belegt in een beleggingsmix die past bij zijn beleggingshorizon en zijn risicoprofiel,
- indien een deelnemer van de adviesmix afwijkt (beperkt mogelijk), ABN AMRO Pension Services aan de hand van een vragenlijst ingevuld door betrokkene een profiel opmaakt en de deelnemer aan de hand van dat beleggingsprofiel adviseert over de te kiezen beleggingsmix;
- de resultaten van de beleggingsmixen en het advies van Robeco en de uitvoeringskwaliteit van ABN AMRO Pension Services regelmatig worden geëvalueerd en zo nodig aangepast.

10. Inwerkingtreding

Deze Verklaring inzake de Beleggingsbeginselen is vastgesteld in de vergadering van het bestuur van 10 december 2021 en treedt in werking vanaf 1 januari 2022.

Het bestuur van Provisum
Amsterdam, 10 december 2021